

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๕๐๓/๑๕๒๓๓/

สำเนา

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๓๑ มีนาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติ
กองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ พ.ศ. รวม ๒ ฉบับ

เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

อ้างถึง หนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๑๐๐๓/๕๖๕ ลงวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๖๔

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. บัญชีรายชื่อผู้ที่เกี่ยวข้องซึ่งได้แจ้งมติคณะรัฐมนตรีในเรื่องนี้
๒. บัญชีสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วย

ตามที่ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ พ.ศ.
และร่างพระราชบัญญัติกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ พ.ศ. รวม ๒ ฉบับ ไปเพื่อดำเนินการ นั้น

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้เสนอความเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวมาเพื่อประกอบ
การพิจารณาของคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว ความละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๔ ลงมติ

๑. อนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ พ.ศ.
และร่างพระราชบัญญัติกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ พ.ศ. รวม ๒ ฉบับ ตามที่กระทรวงการคลังเสนอ
และให้ส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง โดยให้พิจารณาในประเด็น
อายุของลูกจ้างตามร่างมาตรา ๒๙ ให้สามารถปรับเปลี่ยนอายุของลูกจ้างในการเป็นสมาชิกกองทุน
บำเหน็จบำนาญแห่งชาติได้ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงนโยบายเกี่ยวกับการเกษียณอายุ และให้ความเห็น
ของกระทรวงแรงงาน สำนักงาน ก.พ. และธนาคารแห่งประเทศไทยไปประกอบการพิจารณาด้วย
แล้วส่งให้คณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎรพิจารณา ก่อนเสนอสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาต่อไป

๒. รับทราบแผนในการจัดทำกฎหมายลำดับรอง กรอบระยะเวลาและกรอบสาระสำคัญของ
กฎหมายลำดับรองที่ออกตามร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว รวม ๒ ฉบับ ตามที่กระทรวงการคลังเสนอ

๓. ให้กระทรวงการคลังรับความเห็นของสำนักงานงบประมาณ กระทรวงการพัฒนาสังคม
และความมั่นคงของมนุษย์ และธนาคารแห่งประเทศไทยไปพิจารณาดำเนินการต่อไป

จึงเรียนยืนยันมา และขอได้โปรดพิจารณาดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีต่อไป ทั้งนี้
สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้ส่งร่างพระราชบัญญัติในเรื่องนี้รวม ๒ ฉบับ ไปเพื่อสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ตรวจพิจารณาตามมติคณะรัฐมนตรีต่อไปแล้ว

ขอแสดงความนับถือ

สาวิตรี ชำนาญกิจ

(นางสาวสาวิตรี ชำนาญกิจ)

รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองนิติธรรม

โทร. ๐๒ ๒๘๐ ๘๐๐๐ ต่อ ๑๓๖๒ (ณัฐชา)

โทรสาร ๐๒ ๒๘๐ ๘๐๕๘ (D/Natchaya/แจ้งมติ/048)

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ dcab@soc.go.th

บัญชีสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วย

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติ กองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ พ.ศ. รวม ๒ ฉบับ

๑. สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๑๒/๑๙ ลงวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๔
 ๒. สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ที่ กสท.กอ. ๒๗๘/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๖๔
 ๓. สำเนาหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๑๐๑๒.๓/๙ ลงวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๖๔
 ๔. สำเนาหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๒๑๑.๓/๑๓๗๙ ลงวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๖๔
 ๕. สำเนาหนังสือกระทรวงศึกษาธิการ ที่ ศธ ๐๒๐๙/๓๗๕ ลงวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔
 ๖. สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย ที่ ๒๑๒๐/๓๔๑ ลงวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔
 ๗. สำเนาหนังสือสำนักงบประมาณ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๑๗/๒๘๑ ลงวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔
 ๘. สำเนาหนังสือสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ด่วนที่สุด ที่ นร ๑๑๑๓/๘๑๑ ลงวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔
 ๙. สำเนาหนังสือสำนักงาน ก.พ.ร. ด่วนที่สุด ที่ นร ๑๒๐๐/๑๖ ลงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔
 ๑๐. สำเนาหนังสือกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ด่วนที่สุด ที่ พม ๐๒๐๙/๒๓๓๑ ลงวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔
 ๑๑. สำเนาหนังสือธนาคารแห่งประเทศไทย ด่วนที่สุด ที่ ธปท.ฝกม.(๐๒) ๒๐๙/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔
 ๑๒. สำเนาหนังสือกระทรวงแรงงาน ด่วนที่สุด ที่ รง ๐๒๐๑.๒/๗๓๕ ลงวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔
-

บัญชีรายชื่อผู้ที่เกี่ยวข้องซึ่งได้แจ้ง เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ พ.ศ.
และร่างพระราชบัญญัติกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ พ.ศ. รวม ๒ ฉบับ ให้ทราบ ดังนี้

.....

๑. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
 ๒. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
 ๓. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน
 ๔. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
 ๕. เลขาธิการ ก.พ.
 ๖. เลขาธิการ ก.พ.ร.
 ๗. เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
 ๘. เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา
 ๙. เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
 ๑๐. ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย
 ๑๑. ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ
 ๑๒. เลขาธิการคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย
-

ที่ กค ๑๐๐๗/

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รับที่..... 621 กคค
รับที่(อีเมล).....
วันที่ 14 ส.ค. 2564 14.15

กระทรวงการคลัง

ถนนพระรามที่ ๖

กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

๑๗ มกราคม ๒๕๖๔

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติ
กองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ พ.ศ.

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

4 1607

อ้างอิง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีที่ นร ๐๕๐๓/๘๑๘๒ ลงวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๖๒

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
 ๒. บันทึกกรมบัญชีกลาง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๐๖.๔/๒๔๙๑๐ ลงวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๕๙
 ๓. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีที่ นร ๐๕๐๓/๔๒๑๑๙ ลงวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๙
 ๔. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๓/๓๗๙๘๑ ลงวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๑
 ๕. สรุปผลการรับฟังความคิดเห็น และรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ พ.ศ.
 ๖. สรุปผลการรับฟังความคิดเห็น และรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างพระราชบัญญัติกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ พ.ศ.
 ๗. ร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ พ.ศ. พร้อมบันทึกหลักการและเหตุผล บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ และแผนการจัดทำกฎหมายลำดับรองและกรอบระยะเวลาดำเนินการ
 ๘. ร่างพระราชบัญญัติกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ พ.ศ. พร้อมบันทึกหลักการและเหตุผล บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ และแผนการจัดทำกฎหมายลำดับรองและกรอบระยะเวลาดำเนินการ

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี (สลค.) แจ้งว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังมีความเห็นไม่สอดคล้องกับร่างพระราชบัญญัติกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ พ.ศ. (ร่าง พ.ร.บ. กบช.) ในบางประการ จึงให้ดำเนินการตามคำสั่งรองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) ที่สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรีให้กระทรวงการคลังรับร่าง พ.ร.บ. กบช. ไปหารือร่วมกับสำนักงานงบประมาณและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้ข้อยุติก่อนนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงการคลังขอเรียนว่า กระทรวงการคลังได้ประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและมีข้อสรุปร่วมกันแล้ว และขอเสนอเรื่อง ร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ พ.ศ. (ร่าง พ.ร.บ. คณบ.) และร่าง พ.ร.บ. กบช. มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๒) รวมทั้งสอดคล้องกับตามยุทธศาสตร์ชาติในด้านที่ ๔ การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายสุพัฒนพงษ์ พันธ์มีเชาว์) กำกับกับการบริหารราชการกระทรวงการคลัง ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑)

/ทั้งนี้ ...

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ความเป็นมา

๑.๑.๑ ในการประชุมคณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียน ครั้งที่ ๓/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๕๙ ซึ่งมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง (นายอภิศักดิ์ ดันติวงศ์) เป็นประธาน ที่ประชุมได้มีมติเห็นชอบให้จัดตั้งกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ (กบข.) ตามร่าง พ.ร.บ. กบข. (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒)

๑.๑.๒ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ เห็นชอบในหลักการ บัญญัติการระบบบำเหน็จบำนาญ และอนุมัติหลักการร่าง พ.ร.บ. คนบ. และร่าง พ.ร.บ. กบข. ตามที่กระทรวงการคลัง เสนอ และให้ส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (สคก.) ตรวจสอบพิจารณาร่างกฎหมายทั้ง ๒ ฉบับดังกล่าว (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๓)

๑.๑.๓ ต่อมา สคก. ได้มีหนังสือถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เมื่อวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ แจ้งว่า สคก. ได้ตรวจร่างพระราชบัญญัติทั้ง ๒ ฉบับดังกล่าวเสร็จแล้ว พร้อมทั้งขอให้แจ้ง ยืนยันร่างพระราชบัญญัติทั้ง ๒ ฉบับดังกล่าวไปยัง สคก. (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๔)

๑.๑.๔ สคก. ได้มีหนังสือถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเมื่อวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๖๒ แจ้งว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังมีความเห็นไม่สอดคล้องกับร่าง พ.ร.บ. กบข. ในบางประการจึงให้ดำเนินการ ตามคำสั่งรองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) โดยให้กระทรวงการคลังรับร่าง พ.ร.บ. กบข. ไปหารือ ร่วมกับสำนักงานงบประมาณและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้ข้อยุติก่อนนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

๑.๒ ผลการดำเนินการที่ผ่านมา

๑.๒.๑ กระทรวงการคลังได้ประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สคก. สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และสำนักงานงบประมาณ เมื่อวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๖๒ ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีข้อสรุปร่วมกัน ดังนี้

(๑) กรณีที่สมาชิก กบข. ย้ายไปเป็นสมาชิกกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ เห็นควร ให้ลูกจ้างเลือกคงเงินไว้ที่ กบข. ทั้งจำนวนและรับเมื่ออายุครบ ๖๐ ปี หรือโอนย้ายเงินจาก กบข. ไปกองทุนสำรองเลี้ยงชีพทั้งจำนวน ทั้งนี้ ให้รวมถึงกรณีที่สมาชิก กบข. ย้ายไปเข้ากองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ หรือกองทุนสงเคราะห์ตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนเอกชน โดยให้ลูกจ้างมีสิทธิเลือกคงเงินไว้ที่ กบข. หรือโอนย้ายเงินไปกองทุนดังกล่าวเช่นเดียวกันด้วย

(๒) การจัดสรรงบประมาณเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในวาระเริ่มแรกของกองทุน เห็นควรกำหนดให้รัฐบาลจัดสรรเงินตามความจำเป็น โดยไม่ต้องกำหนดจำนวนเงิน ๑,๐๐๐ ล้านบาทในร่าง พ.ร.บ. กบข.

๑.๒.๒ กระทรวงการคลังได้เปิดรับฟังความคิดเห็นต่อร่าง พ.ร.บ. คนบ. และร่าง พ.ร.บ. กบข. โดยดำเนินการผ่านทางเว็บไซต์ของสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (สศค.) (www.fpo.go.th) และมีหนังสือไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้วในช่วงวันที่ ๑๔ มกราคม - ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ และวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ - ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ รวมระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็น ๔๐ วัน และได้จัดทำสรุป ผลการรับฟังความคิดเห็น และรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย (สรุปผลการรับฟัง ความคิดเห็นฯ) ต่อร่างพระราชบัญญัติทั้ง ๒ ฉบับดังกล่าวแล้ว ตลอดจนได้เปิดเผยสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นฯ ผ่านทางเว็บไซต์ของ สศค. แล้ว เมื่อวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๖๓

๑.๒.๓ กระทรวงการคลังได้ดำเนินการแก้ไขและปรับปรุงถ้อยคำในร่าง พ.ร.บ. คนบ. และร่าง พ.ร.บ. กบข. ดังนี้

(๑) ร่าง พ.ร.บ. คนบ.

ให้คณะกรรมการนโยบายบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ (คนบ.) มีหน้าที่และอำนาจในการกำกับดูแลให้มีระบบฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับระบบบำเหน็จบำนาญทั้งระบบ เพื่อให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้นในประเด็นของการเชื่อมโยงระบบฐานข้อมูล และหน้าที่ในการจัดทำฐานข้อมูล

(๒) ร่าง พ.ร.บ. กบช.

๑) ให้ กบช. ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการบูรณาการข้อมูลระบบบำเหน็จบำนาญของประเทศไทยทั้งระบบ

๒) ปรับปรุงองค์ประกอบของคณะกรรมการ กบช. โดยเพิ่มเลขาธิการคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย

๓) กำหนดให้คณะกรรมการ กบช. มีหน้าที่และอำนาจในการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และค่าธรรมเนียมในการขอตรวจสอบข้อมูล ขอคัดสำเนาข้อมูลในระบบบำเหน็จบำนาญ

๔) กำหนดให้ กบช. เป็นผู้ประกาศงบการเงินที่ผู้สอบบัญชีได้ตรวจสอบแล้ว และรายงานการสอบบัญชีในราชกิจจานุเบกษา เพื่อให้มีความรอบคอบและเหมาะสมในทางปฏิบัติมากยิ่งขึ้น

พร้อมทั้งได้เปิดรับฟังความคิดเห็นต่อร่าง พ.ร.บ. คนบ. และร่าง พ.ร.บ. กบช. ผ่านทางเว็บไซต์ของ สศค. และมีหนังสือไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องระหว่างวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ถึงวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๖๓ รวมระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็น ๒๔ วัน และได้จัดทำสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นฯ จากร่างพระราชบัญญัติทั้ง ๒ ฉบับดังกล่าวแล้ว (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๕ และ ๖) ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ สศค. ได้เปิดเผยสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นฯ ผ่านทางเว็บไซต์ของ สศค. แล้ว เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๓

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

เนื่องจากประเทศไทยได้เข้าสู่การเป็น “สังคมผู้สูงอายุ” (Aging Society) คือ มีประชากรที่มีอายุ ๖๐ ปีขึ้นไปไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๑๐ ของประชากรทั้งประเทศ มาตั้งแต่ปี ๒๕๔๘ และ ณ สิ้นปี ๒๕๖๒ ประเทศไทยมีอัตราส่วนผู้สูงอายุคิดเป็นร้อยละ ๑๖.๗ ของประชากรทั้งประเทศ และอัตราส่วนนี้มีแนวโน้มที่จะเพิ่มสูงขึ้นเป็นร้อยละ ๒๐ ในปี ๒๕๖๔ ซึ่งเป็นการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ (Aged Society) และคาดว่าสัดส่วนจำนวนผู้สูงอายุไทยจะเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ๒๘ ในปี ๒๕๗๔ โดยจะเป็นการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุในระดับสุดยอด (Super Aged Society) จากข้อมูลดังกล่าวทำให้ภาครัฐต้องเผชิญกับความท้าทายในการดูแลประชาชนให้มีรายได้หลังเกษียณที่เพียงพอ มีการบริหารจัดการด้านการคลังเพื่อให้มีความพร้อมด้านงบประมาณในการรองรับการจัดสวัสดิการให้แก่ผู้สูงอายุ รวมถึงการบรรเทาภาระงบประมาณภาครัฐด้านสวัสดิการชราภาพในระยะยาว ซึ่งจะเป็นการช่วยลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

เนื่องจากประเทศไทยมีแนวโน้มที่จะเข้าสู่การเป็นสังคมผู้สูงอายุอย่างรวดเร็วเมื่อเทียบกับประเทศอื่น ภาครัฐจึงมีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องเตรียมความพร้อมในการรองรับสังคมผู้สูงอายุที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ดังนั้น เพื่อให้ผู้สูงอายุมีรายได้ที่เพียงพอในการดำรงชีพ มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และบรรเทาภาระงบประมาณในการจัดสวัสดิการกรณีชราภาพ ซึ่งจะเป็นการรักษาเสถียรภาพทางการคลังของประเทศในระยะยาวอีกด้วย การออมเพื่อการชราภาพเป็นการออมระยะยาว ซึ่งต้องใช้เวลานานอย่างน้อย ๑๐ ปีถึงจะเห็นผล

ในการจัดตั้งเพื่อให้แรงงานในระบบได้มีการออมเพื่อการเกษียณเพิ่มเติม เพื่อให้มีรายได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ของรายได้ก่อนเกษียณซึ่งถือว่าอยู่ในระดับที่เพียงพอในการดำรงชีพ รวมทั้งทำหน้าที่เป็นศูนย์กลาง ในการบูรณาการฐานข้อมูลระหว่างหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับระบบบำนาญบำนาญ เพื่อให้มีระบบข้อมูลสำหรับใช้ประโยชน์ในการยกระดับการบริหารจัดการระบบการออมเพื่อการชราภาพทั้งระบบ

(๒) การเข้าเป็นสมาชิก กบข.

ให้ลูกจ้างซึ่งมีอายุไม่ต่ำกว่า ๑๕ ปีบริบูรณ์และไม่เกิน ๖๐ ปีบริบูรณ์ เป็นสมาชิกของ กบข. โดยกำหนดให้กิจการขนาดใหญ่ (กิจการที่มีลูกจ้างตั้งแต่ ๑๐๐ คนขึ้นไป กิจการที่ได้รับ สัมปทานของรัฐ กิจการที่ได้รับส่งเสริมการลงทุน กิจการที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หน่วยงานของรัฐที่ไม่อยู่ในบังคับของกฎหมายว่าด้วยกองทุนบำนาญข้าราชการ และกิจการที่ประสงค์เข้าเป็นสมาชิก กบข.) เข้าระบบเมื่อพ้น ๓๖๐ วันนับแต่วันที่กฎหมายใช้บังคับ กิจการที่มี ลูกจ้างตั้งแต่ ๑๐ คนขึ้นไป เข้าระบบเมื่อพ้นกำหนด ๓ ปีนับจากกฎหมายใช้บังคับ และกิจการที่มีลูกจ้างตั้งแต่ ๑ คนขึ้นไปเข้าระบบเมื่อพ้นกำหนด ๕ ปีนับจากกฎหมายใช้บังคับ ทั้งนี้ หากนายจ้างมีกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ และมีการส่งเงินเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพไม่น้อยกว่าอัตราที่ กบข. กำหนด หรือมีการจัดระบบบำนาญ บำนาญให้ลูกจ้าง ไม่ว่าก่อนหรือหลังร่าง พ.ร.บ. กบข. มีผลบังคับใช้ จะไม่ส่งเงินเข้า กบข. ก็ได้

นอกจากนี้ ในกรณีที่สมาชิก กบข. ย้ายไปเป็นสมาชิกกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ เห็นควรให้ลูกจ้างเลือกคงเงินไว้ที่ กบข. ทั้งจำนวนและรับเมื่ออายุครบ ๖๐ ปี หรือโอนย้ายเงินจาก กบข. ไปกองทุนสำรองเลี้ยงชีพทั้งจำนวน ทั้งนี้ ให้รวมถึงกรณีที่สมาชิก กบข. ย้ายไปเข้ากองทุนบำนาญข้าราชการ หรือกองทุนสงเคราะห์ตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนเอกชน โดยให้ลูกจ้างมีสิทธิเลือกคงเงิน ไว้ที่ กบข. หรือโอนย้ายเงินไปกองทุนดังกล่าวเช่นเดียวกันด้วย

(๓) การส่งเงินสะสมและเงินสมทบ

ลูกจ้างส่งเงินสะสมและนายจ้างส่งเงินสมทบแต่ละฝ่ายในอัตรา ร้อยละ ๓ ของค่าจ้าง สูงสุดไม่เกิน ๑,๘๐๐ บาทต่อเดือน กล่าวคือ จะกำหนดเพดานค่าจ้างไม่เกิน ๖๐,๐๐๐ บาทต่อเดือน โดยกำหนดไว้ในกฎกระทรวงเมื่อร่าง พ.ร.บ. กบข. มีผลบังคับใช้ และทยอยปรับเพิ่มอัตรา เงินสะสมและเงินสมทบเป็นร้อยละ ๕ ร้อยละ ๗ ตามลำดับ ทั้งนี้ ให้ลูกจ้างและนายจ้างมีสิทธิส่งเงิน เข้ากองทุนได้สูงสุดไม่เกินร้อยละ ๓๐ ของค่าจ้าง ตั้งแต่ปีแรกที่เป็นสมาชิกของกองทุน และกรณีลูกจ้าง ที่ได้รับค่าจ้างน้อยกว่า ๑๐,๐๐๐ บาทต่อเดือนไม่ต้องส่งเงินเข้ากองทุน โดยให้นายจ้างส่งเงินในส่วนของ นายจ้างฝ่ายเดียว ทั้งนี้ ลูกจ้างที่เป็นสมาชิกกองทุนสำรองเลี้ยงชีพตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. ๒๕๓๐ อยู่แล้ว หากลูกจ้างและนายจ้างจ่ายเงินสะสมและเงินสมทบต่ำกว่าเกณฑ์อัตราที่กฎหมาย การจัดตั้ง กบข. กำหนด ลูกจ้างและนายจ้างนั้นจะต้องจ่ายเงินสะสมและเงินสมทบเข้า กบข. เพิ่มขึ้น เป็นจำนวนที่ไม่น้อยกว่าอัตราเงินสะสมและเงินสมทบที่กฎหมายการจัดตั้ง กบข. กำหนด

(๔) การรับเงินจาก กบข.

เมื่อสมาชิกอายุครบ ๖๐ ปี ให้มีสิทธิเลือกรับบำนาญ หรือบำนาญรายเดือน เป็นระยะเวลา ๒๐ ปี จาก กบข. อย่างไรก็ดี ในกรณีที่สมาชิกทุพพลภาพหรือเจ็บป่วยจนใกล้ถึงแก่ชีวิต ก่อนอายุครบ ๖๐ ปีบริบูรณ์ ซึ่งแพทย์ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพเวชกรรม ได้วินิจฉัยว่าทุพพลภาพหรือเจ็บป่วยจนใกล้ถึงแก่ชีวิต แล้วแต่กรณี เมื่อสมาชิกผู้นั้นออกจากงานแล้ว จะขอรับเงินสะสม เงินสมทบ และผลประโยชน์ของเงินสะสมและของเงินสมทบบางส่วนหรือทั้งหมดจาก กบข. ก็ได้

(๕) การให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี

สมาชิก กบข. จะได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีเช่นเดียวกับกองทุน การออมเพื่อการชราภาพอื่น ๆ ได้แก่ การนำเงินสะสมมาหักลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา การยกเว้นภาษี เงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับผลประโยชน์จากการลงทุน และการยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับ เงินที่ได้รับจากกองทุนในกรณีที่สมาชิกอายุครบ ๖๐ ปี กรณีทุพพลภาพ และกรณีเสียชีวิต

๔. สารสำคัญ ข้อเท็จจริง และข้อกฎหมาย

๔.๑ ร่าง พ.ร.บ. คนบ. (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๗)

๔.๑.๑ เหตุผลความจำเป็น

เนื่องจากปัจจุบันระบบบำนาญทั้งภาครัฐและภาคเอกชนของประเทศไทยอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของหลายหน่วยงาน ทำให้มีข้อจำกัดในการกำหนดนโยบายการกำกับดูแล และการส่งเสริมระบบหลักประกันเมื่อพ้นวัยทำงานในภาพรวม ดังนั้น เพื่อให้การกำหนดนโยบายด้านหลักประกันรายได้เมื่อพ้นวัยทำงานเป็นไปในแนวทางเดียวกัน กระทรวงการคลังจึงเห็นควรเสนอให้มี คนบ. ทำหน้าที่จัดทำนโยบายเกี่ยวกับระบบบำนาญทั้งภาครัฐและภาคเอกชนในภาพรวมให้สอดคล้องกัน ประสานนโยบายกองทุนการออมเพื่อการชราภาพทุกหน่วยงาน ลดความซ้ำซ้อนในการดำเนินงาน พัฒนาระบบบำนาญให้ครอบคลุมผู้พ้นวัยทำงานทั้งหมด และให้เพียงพอต่อการดำรงชีพ มีความเป็นธรรม เกิดความมั่นคงและยั่งยืน รวมทั้งจัดทำอัตราบำนาญพื้นฐานให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร

๔.๑.๒ การจัดตั้ง คนบ.

คนบ. มีองค์ประกอบ ๑๓ คน ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นรองประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงแรงงาน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงานประกันสังคม และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ซึ่งกรรมการโดยตำแหน่งประชุมร่วมกันเพื่อคัดเลือก จำนวนสามคน โดยในจำนวนนี้ต้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านกฎหมาย ด้านการออมและการลงทุน และด้านบำนาญ ด้านละหนึ่งคน เป็นกรรมการ และผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลังเป็นกรรมการและเลขานุการ โดยมีอำนาจหน้าที่เสนอแนะนโยบาย แผนแม่บท และแนวทางการพัฒนาระบบบำนาญให้ครอบคลุมผู้พ้นวัยทำงานทั้งหมด ให้เพียงพอต่อการดำรงชีพ มีความเป็นธรรม และยั่งยืน รวมทั้งกำกับดูแลให้มีการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่ดำเนินการหรือกำกับดูแลระบบบำนาญ เพื่อให้มีการเชื่อมโยงระบบฐานข้อมูลเกี่ยวกับระบบบำนาญของภาครัฐและเอกชน และเพื่อให้นโยบายด้านบำนาญเป็นไปในแนวทางเดียวกัน

๔.๑.๓ แผนการดำเนินการจัดทำร่างกฎหมายลำดับรอง

ภายใต้ร่าง พ.ร.บ. คนบ. มีกฎหมายลำดับรองซึ่งเป็นประกาศคณะกรรมการนโยบายบำนาญแห่งชาติ จำนวน ๒ ฉบับ

๔.๒ ร่าง พ.ร.บ. กบช. (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๘)

๔.๒.๑ เหตุผลความจำเป็น

เนื่องจากปัจจุบันระบบบำนาญขั้นพื้นฐานของลูกจ้างยังไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพเมื่อพ้นวัยทำงาน และมีความแตกต่างกันในระหว่างกลุ่มอาชีพ อีกทั้งในปัจจุบันการจัดตั้งกองทุนสำรองเลี้ยงชีพซึ่งเป็นกองทุนการออมเพื่อการชราภาพภาคสมัครใจให้กับลูกจ้างเอกชนมีจำนวนน้อย และไม่ครอบคลุมลูกจ้างเอกชนทุกราย ทำให้ไม่สามารถสร้างความมั่นคงและเป็นหลักประกันรายได้ในยามชราภาพให้แก่ลูกจ้างได้อย่างทั่วถึง

๔.๒.๒ การจัดตั้ง กบช.

(๑) วัตถุประสงค์ของ กบช.

กบช. เป็นกองทุนสำรองเลี้ยงชีพภาคบังคับสำหรับแรงงานในระบบที่มีอายุตั้งแต่ ๑๕ - ๖๐ ปี ครอบคลุมลูกจ้างเอกชน ลูกจ้างชั่วคราวส่วนราชการ พนักงานราชการ เจ้าหน้าที่องค์การมหาชน และพนักงานรัฐวิสาหกิจที่ไม่ได้เป็นสมาชิกกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ และมีวัตถุประสงค์

ในการจัดตั้ง ...

๔.๒.๓ ภายใต้ร่าง พ.ร.บ. กบช. มีกฎหมายลำดับรองจำนวน ๓๑ ฉบับ ประกอบด้วย กฎกระทรวงจำนวน ๗ ฉบับ ประกาศกระทรวงการคลังจำนวน ๔ ฉบับ ประกาศคณะกรรมการกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติจำนวน ๑๕ ฉบับ ประกาศเลขาธิการคณะกรรมการกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติจำนวน ๓ ฉบับ และพระราชกฤษฎีกาจำนวน ๒ ฉบับ

๕. ผลกระทบ

๕.๑ การมี คนบ. เพื่อทำหน้าที่จัดทำนโยบายด้านระบบบำเหน็จบำนาญในภาพรวม โดยประสานนโยบายกองทุนการออมเพื่อการชราภาพให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันและสอดคล้องกัน ตลอดจนประสานงานเพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงระบบฐานข้อมูลเกี่ยวกับระบบบำเหน็จบำนาญของภาครัฐและเอกชน จะทำให้การกำหนดนโยบายด้านบำเหน็จบำนาญและการกำกับดูแลระบบการออมเพื่อการชราภาพมีเอกภาพ และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

๕.๒ การจัดตั้ง กบช. จะช่วยให้แรงงานในระบบมีระดับรายได้ที่เพียงพอในการดำรงชีพ หลังเกษียณ และเป็นการสร้างวินัยในการออมของประชาชนในวัยทำงาน ตลอดจนช่วยเพิ่มระดับเงินออมในประเทศ ซึ่งนอกจากจะช่วยเสริมสร้างศักยภาพในการขยายตัวของเศรษฐกิจในระยะยาวแล้ว ยังจะส่งผลให้ตลาดทุนในภาพรวมมีความมั่นคงและมีเสถียรภาพมากขึ้นจากการนำเงินออมดังกล่าวมาลงทุนในตลาดทุน

๖. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงการคลังพิจารณาแล้ว เห็นควรนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ ร่าง พ.ร.บ. คนบ. และร่าง พ.ร.บ. กบช. ตามที่กระทรวงการคลังเสนอในข้อ ๔

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายอาคม เติมพิทยาไพสิฐ)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

สำนักนโยบายการออมและการลงทุน

โทร. ๐ ๒๒๗๓ ๙๐๒๐ ต่อ ๓๖๔๓

โทรสาร ๐ ๒๒๗๓ ๙๙๘๗

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ nattk@fpo.go.th